

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до написання магістерської роботи
студентами-сходознавцями

Львів – 2024

УДК 378.22:811+821(072)

Укладачі:

Максимів О. Й., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Стельмах М. Ю., кандидат філологічних наук, доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Забуранна О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Яремчук І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Мацкевич А. Р., кандидат філологічних наук, доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Рецензенти:

Теглівець Ю. В., кандидат філологічних наук, доцент катедри української мови НУ «Львівська політехніка»,

Лозинська О. Г., кандидат філологічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри польської філології Львівського національного університету імені Івана Франка

*Рекомендовано Вченою Радою філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 7 від 17.06.2024 р.*

Методичні вказівки до написання кваліфікаційної роботи студентами-сходознавцями / О. Й. Максимів, М. Ю. Стельмах, О. В. Забуранна, І. В. Яремчук, А. Р. Мацкевич. Львів, 2024. 32 с.

Методичні вказівки містять загально-наукові, конкретнозмістові та технічні вимоги до написання магістерської роботи, етапи її виконання, типові помилки при написанні, вимоги до структури роботи, визначають особливості рецензування та написання відгуку науковим керівником, наводять критерії оцінювання магістерської роботи, подають наочні зразки окремих структурних елементів магістерської роботи.

ЗМІСТ

1. Загальна характеристика магістерської роботи
2. Вимоги до змісту магістерської роботи
3. Правила оформлення магістерської роботи
4. захист та критерії оцінювання магістерської роботи

Рекомендована література

Додатки

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Мета і завдання магістерської роботи

Магістерська освітньо-професійна програма містить дві приблизно однакові за обсягом складові – освітню і науково-дослідницьку. Магістерська робота є формою підсумкової атестації студента за освітньо-кваліфікаційним рівнем, інакше кажучи, магістерська робота виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного ступеня магістра. У зв'язку з цим основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації та вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Магістерська робота – це індивідуальне самостійне випускне завдання практико-орієнтованого та науково-дослідницького характеру, яке здійснюється на завершальному етапі навчання студента у закладі вищої освіти за програмою підготовки магістра і спрямоване на самостійне вирішення конкретних науково-дослідницьких завдань.

Виконання магістерської роботи має на меті виявити відповідність рівня підготовки магістранта вимогам освітнього стандарту й кваліфікаційної характеристики спеціальності, що є підставою присвоєння йому відповідної кваліфікації й видачі диплома. Власне публічним захистом магістерської роботи перед екзаменаційною комісією завершується навчальна та наукова підготовка студента в університеті. Екзаменаційна комісія встановлює рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до професійної діяльності та приймає рішення про можливість видачі диплома з присвоєнням відповідної кваліфікації.

Таким чином, метою магістерської кваліфікаційної роботи є перевірка умінь майбутніх фахівців-філологів використовувати усі знання та навички, отримані у процесі навчання в університеті при вирішенні конкретних практичних або наукових завдань.

Магістерська робота має комплексний характер, вона відображає рівень теоретичних знань і практичних навичок випускника, його здатність до науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності. Вона передбачає систематизацію, закріплення, поглиблення та розширення теоретичних і практичних знань за спеціальністю. Магістр повинен вміти застосовувати ці знання для вирішення конкретних науково-дослідницьких завдань у галузі мовознавства, літературознавства, перекладознавства, а також володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації.

Загальні вимоги до написання магістерської роботи

Мова написання магістерської роботи – державна (українська).

Обсяг роботи – 80-100 сторінок друкованого тексту. Обсяг рахується від титульної сторінки до списку літератури. Обсяги списку використаних джерел та літератури, а також додатки не враховують до обсягу кваліфікаційної роботи.

Магістерська робота має бути **чітко структурованою** із виділенням окремих її частин, абзаців, нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, виносок, цитат, висновків і списку використаної літератури; оформлення роботи має відповідати естетичним і орфографічним нормам.

У списку використаної літератури повинно бути не менше 50 джерел, переважно останніх років. Обов'язковим є використання літератури іноземними мовами (зокрема, мовою спеціалізації).

Автор дипломної роботи повинен продемонструвати вміння методологічно і грамотно проводити дослідження, інтерпретувати, систематизувати і класифікувати одержані результати. У роботі необхідно розкрити сутність дослідницької проблеми з урахуванням нових наукових підходів. ґрунтуватися на використанні адекватних меті дослідження методів,

У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність; визначаються об'єкт, предмет, мета і конкретні завдання, методи дослідження; практична значущість одержаних результатів; описується структура дипломної роботи.

Дипломна робота має містити чітко сформульовані висновки, в яких подаються основні результати дослідницької діяльності студента, рекомендації щодо їх практичного використання

Вибір і затвердження теми магістерського дослідження

Написання магістерської роботи починається з **вибору теми дослідження**. Тема магістерської роботи затверджується на засіданні кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича і схвалюється Вченою радою філологічного факультету університету. Одночасно призначається науковий керівник, котрий повинен мати науковий ступінь і (або) вчене звання і працювати в даному ЗВО.

Коли тему обрано та узгоджено з науковим керівником, магістрант подає заяву із проханням дозволити виконання магістерської роботи за обраною темою.

Магістерська робота повинна виконуватися на актуальну тему та висвітлювати проблему, що розроблена недостатньо, або певний аспект відомої проблеми. Тема магістерського дослідження повинна становити певний практичний інтерес та відповідати сучасному стану й перспективам розвитку науки, а також паспорту спеціальності, в межах якої воно виконується. Формулювання теми має бути коротким, лаконічним і відповідати сутності обраної для дослідження проблеми. У назві небажано використовувати ускладнену термінологію і уникати назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...», що недостатньо відбивають сутність досліджуваної проблеми.

Тематику звичайно пропонує кафедра, зважаючи на наукові зацікавлення й напрями дослідницької праці її викладачів, а також

актуальність наукової проблематики. Студенти можуть пропонувати й «свої» теми, попередньо проконсультувавшись із викладачами кафедри.

Обравши тему, студенти на систематичних консультаціях із науковим керівником – викладачем кафедри, обговорюють дослідницьке завдання й формулюють робочу гіпотезу, тобто наукове припущення щодо ролі та значення предмета вивчення, його місця в загальному процесі. Керівник зазвичай рекомендує студентам основні джерела та літературу, а також визначає попередню структуру наукової роботи.

Процес роботи над дослідженням поділяється на три основні етапи:

- підготовчий етап (вибір теми, з'ясування об'єкта та предмета дослідження, визначення мети і завдань дослідження, бібліографічний пошук і вивчення літератури з проблеми, робота з фактичним матеріалом, складання плану роботи, прогнозування результатів дослідження);
- етап роботи над змістом (написання вступу й основного тексту, формулювання висновків і рекомендацій, оформлення списку використаної літератури та додатків);
- завершальний етап (удосконалення вступу та висновків до магістерської роботи, оформлення списку джерел, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, оформлення титульної сторінки, змісту, переліку умовних позначень, скорочень, рецензування роботи, підготовка до захисту, захист роботи).

При написанні дипломної роботи слід уникати наступних типових помилок:

- зміст роботи не відповідає плану або не розкриває повністю тему чи її частину;
- сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта;

- безсистемний виклад матеріалу, логічні помилки, невміння виокремити головне, повторення одних і тих самих положень;
- мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована не конкретно і не відображає специфіки об'єкта та предмета дослідження;
- автор не виявив самостійності, робота є компіляцією або плагіатом; дослівно списано матеріал з базового підручника, з інших книг, електронних джерел тощо;
- механічне копіювання магістерських робіт і рефератів з мережі інтернет (при встановленні факту копіювання робота не допускається до захисту);
- не зроблено глибокого і всебічного аналізу чинних нормативних документів, нової спеціальної літератури (за останні 2-5 років) з теми дослідження;
- неправильно використано службові слова, які додають чіткості і структурованості висловлюваному матеріалу («таким чином», «отже», «далі», «потім», «нарешті», «по-перше», «по-друге» тощо);
- кількість використаних джерел є недостатньою для всебічного вивчення теми або переважно використовувались підручники, а не спеціальна наукова література;
- поверхнево висвітлено практичний стан проблеми, невдало поєднано теорію з практикою;
- кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням або тексту роботи;
- у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал (є посилання – немає джерела, є джерело – немає посилань);
- бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог (не повністю перераховані всі реквізити джерела (прізвище і ініціали автора, місце і дата видання, сторінки тощо));

- при посиланні на інтернет-джерела вказано тільки адресу сайту або сторінки, хоча необхідно зазначати автора, назву документа, адресу сайту;
- наведено таблиці, діаграми, схеми, які не складені самостійно, а запозичені з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті без належного посилання на першоджерела;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам (перевищення/зменшення рекомендованого обсягу, неправильна нумерація сторінок змісту тощо), робота виконана неохайно, з граматичними та орфографічними помилками.

Структура дипломної роботи

Магістерська робота має містити такі елементи:

- титульна сторінка;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за потреби);
- вступ;
- основна частина (декілька розділів);
- висновки;
- список використаних джерел та літератури;
- додатки (за потреби);
- анотація.

2. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Вступ виконує функцію програми всієї праці, бо тут обґрунтовано актуальність теми, визначено предмет дослідження, сформульовано його мету й завдання, вказано її структуру.

Можна порекомендувати таку схему *Вступу*. Першим його елементом є обґрунтування *актуальності теми*. Під актуальністю теми насамперед розуміють її важливість на цей час для розв'язання певної наукової проблеми чи питання. Зазвичай виділяють актуальність наукову, тобто відповідність роботи сучасним напрямам лінгвістичних, літературознавчих та перекладознавчих досліджень. Наукову актуальність визначає ступінь вивченості проблеми, яка залежить від того, що зробили в цьому напрямі попередники й що залишилося нерозв'язаним. Правильно обґрунтувати актуальність теми означає сформулювати наукову проблему, тобто виявити те, що поки що невідомо про тему дослідження. Тому мотивуючи актуальність дослідження, слід вказати, що проблема привертає увагу багатьох, але в ній є ще дискусійні питання, важливо сформулювати своє розуміння наявних проблем.

Наступний елемент – визначення *об'єкта і предмета дослідження*. Об'єкт і предмет як категорії дослідницького процесу співвідносяться між собою як загальне й часткове. Об'єкт – це цілісний процес чи явище, обрані для вивчення. В об'єкті виділяють ту його частину чи аспект, що і є предметом дослідження.

На основі поставленої проблеми, визначення об'єкта й предмета дослідження формують його *мету*, тобто закладають стратегічну програму всієї наукової праці й передбачають у найзагальнішому вигляді її кінцевий результат.

Мета визначає *завдання*, які розглядають як основні етапи роботи, вказують на конкретні шляхи, засоби й методи її досягнення дослідником, тобто відіграють роль тактичного плану для забезпечення стратегічної програми загалом. Виконання всіх поставлених завдань у підсумку повинно

забезпечити досягнення кінцевої мети дослідження. Як правило, вони формулюються у вигляді стислих і конкретних імперативів: *визначити...*; *довести...*; *досягти...*, *з'ясувати...*, *охарактеризувати...*; *провести...*; *проаналізувати...*; *розкрити...*; *розробити...* тощо. Перелік завдань може визначатися як тематичною, так і логічною послідовністю, зумовленою внутрішньою логікою дослідницького процесу. Завдання слід формулювати якомога точніше, тому що опис їх виконання і становитиме зміст розділів наукової роботи.

Вступ кваліфікаційної повинен містити такий структурний елемент, як використані *методи дослідження*. Також цей пункт може містити *методологічні основи* дослідження, тобто ті концепції й теорії, які становлять його засади. Оскільки в науці існують різні школи, що розробляють часто-густо одні й ті ж проблеми, але з різних позицій, то бажано, щоб автор визначився, *які саме теорії, концепції він приймає за базові й чому*.

Практичне значення. Дуже бажано, щоб здобувачі вищої освіти думали про конкретну користь, що можуть дати результати їхнього дослідження для практики викладання мови, для кращого розуміння іноземного тексту, для перекладу, для лексикографії, інформатики тощо.

Наприкінці Вступу подають *структуру* наукової роботи.

Основна частина. Виділяти конкретні питання теми починають ще в момент складання плану роботи, потім уточнюють і корегують під час написання тексту й завершують, редагуючи його. Зазвичай магістерські роботи розбиті на розділи та підрозділи. Принципи поділу результатів дослідження на частини виникають у процесі поглибленого аналізу змісту й залежать від особливостей теми, характеру зібраного й вивченого матеріалу, поставлених мети й завдань.

Кожен розділ, як самостійна сюжетна частина роботи, повинен бути цілісною оповіддю, що має загальний вступ, виклад основного змісту й висновки за матеріалами розділу. Назви розділів і параграфів є коротким

виявом змісту цих частин роботи, тому вони повинні відображати його суть, бути небагатослівними і зрозумілими.

Правильне виокремлення розділів і параграфів, їхні продумані назви, уміла композиційна побудова тексту – це важливий показник якості дипломної роботи.

Висновки до магістерської роботи підводять підсумок виконаного дослідження. Вони повинні містити обґрунтовані наукові положення, уже доведені в розділах. Під час написання загальних висновків відбувається нове, на вищому рівні осмислення наукових результатів, продовжується виконання завдань і досягнення поставленої мети, здійснюється завершальний етап роботи, абстрагування від конкретного до теоретичного узагальнення.

Наприкінці роботи подають повний перелік використаного матеріалу – **«Список використаних джерел і літератури»**

3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Як ми вже зазначали, кваліфікаційна магістерська робота містить титульний аркуш, зміст, перелік умовних позначень (в разі потреби), вступ, основний текст, що складається з 2-3 розділів з короткими і чіткими висновками до кожного розділу, загальні висновки з дослідження в цілому, список використаної літератури, додатки (в разі потреби) і анотації.

Титульний аркуш. Робота починається з титульного аркуша, на якому вказується: повне найменування навчального закладу та кафедри, де виконується наукове дослідження; назва роботи; прізвище, ім'я по батькові студента, номер групи та факультет, де він навчається; вчене звання та науковий ступень наукового керівника; місто та рік виконання роботи [додаток 1].

Перелік умовних позначень. Якщо в магістерській роботі вжито спеціальну термінологію, використано маловідомі скорочення, нові символи або позначення, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом, або наводять розшифрування в тексті при першому згадуванні. Перелік умовних позначень друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення або позначення, а справа – їх докладне розшифрування. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи тощо, повторюються в роботі менш, як три рази, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Анотація є стислим викладом основних результатів роботи. Вона подається відповідною східною мовою (мовою спеціалізації) і містить прізвище та ім'я автора; назву роботи; актуальність, мету, об'єкт і предмет дослідження, основні ідеї, результати та висновки роботи. Обсяг анотації – від 0,5 до 1 аркуша.

Технічне оформлення роботи повинно відповідати вимогам, які висувають до рукописів наукових праць при підготовці їх до друку. Текст магістерської роботи має бути набраний на комп'ютері й роздрукований на одному боці аркуша білого паперу формату А-4 (210×297 мм); сторінки мають поля: ліве – не менше 30 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм. На сторінці – 28-30 рядків по 37-36 знаків у кожному (враховуючи пробіли між словами); відстань між рядками – 1,5 інтервали, підрядкові посилання і примітки – один інтервал. Абзаци у тексті роботи починають відступом, рівним 12,5 мм. Шрифт тексту – Times New Roman, розмір 14. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору. Вирівнювання тексту по ширині сторінки.

Текст іноземною мовою повністю набирають за допомогою спеціальних шрифтів та (за потреби) супроводжують транслітерацією і перекладом. Для транслітерації слід використовувати один із загальновизнаних наукових стандартів, назву якого автор повинен вказати у тексті роботи, наприклад, у формі примітки.

Нумерація. Сторінки нумерують арабськими цифрами без будь яких знаків у правому верхньому куті аркуша без крапки за єдиною системою: від першої до останньої без пропусків і повторів (включно з ілюстраціями й додатками). Першою сторінкою є титульна; на ній цифру “1” не ставлять. Після титульної сторінки йде сторінка зі змістом роботи. На титульному аркуші, аркуші змісту, аркуші із переліком умовних скорочень (за його наявності) номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «Вступу».

Кожну структурну частину роботи необхідно розпочинати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру сторінки. Крапка наприкінці заголовка не ставиться. Назви

структурних частин відокремлюють від подальшого тексту знизу одним міжрядковим інтервалом. У разі виокремлення в роботі підрозділів кожний наступний підрозділ (для тих випадків, коли кінець одного і початок другого підрозділу розташовується на одній сторінці) продовжують із невеликим відступом на тій же сторінці (один міжрядковий інтервал). Кожний параграф обов'язково повинен мати назву (заголовок), вказану у змісті.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи (наприклад, РОЗДІЛ 1, підрозділ 1.1.). Кожний розділ починають з нової сторінки. Номер розділу ставиться після слова “РОЗДІЛ”, без крапки (наприклад, РОЗДІЛ 1) та з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Підрозділи нумеруються у межах розділу. Номер підрозділу складається із номера розділу та свого порядкового номера, розділених крапкою. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад “2.1.” (перший підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Підрозділи роботи інколи можуть містити пункти, наприклад, “1.1.1.”. Пункти нумеруються арабськими цифрами у межах кожного підрозділу. Номер пункту має складатися із номера розділу, підрозділу і пункту (свого порядкового номера), розділених крапками. Наприкінці номера пункту також ставиться крапка, наприклад, “2.1.3.” (третій пункт першого підрозділу другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту, який друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом і наприкінці ставиться крапка.

Якщо заголовок розділу, підрозділу, пункту складається з двох чи більше речень, то їх розділяють крапкою. Заголовки чи слова у них не підкреслюються і слова при переносах не розриваються.

Складові кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ» не нумерують.

Підготовлений текст брошурують і оправляють у тверду палітурку. У такому вигляді магістерську роботу подають на кафедру.

Оформлення ілюстрацій (рисуноків). Ілюстрації (фотографії, схеми, креслення, графіки тощо) називаються рисунками, які нумеруються послідовно у межах розділу арабськими цифрами, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Якщо рисуноків більш ніж один, то номер рисунка має складатися із номера розділу та порядкового номера рисунка, розділених крапкою, наприклад «Рис. 1.2.» (другий рисунок першого розділу). Номер, назва рисунку та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, відокремлюючи крапкою по середині сторінки.

При посиланні на рисунок *перший раз* необхідно зазначати, наприклад: (рис. 1.2.). *Подальші* посилання на рисунки виконуються разом із скороченим словом «дивись», наприклад: (див. рис. 1.2.). Рисунки необхідно наводити одразу після посилання на них у тексті вперше. Якщо на сторінці немає місця, то їх необхідно розташувати на наступній сторінці у зручній для ознайомлення формі, тобто так, щоб для ознайомлення з рисунком достатньо було повернути аркуш за годинниковою стрілкою.

Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації, розміри яких більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках.

Оформлення таблиць. Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді *таблиць*. Таблиці у роботі нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті пишеться слово «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається із номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою, наприклад: Таблиця 1.2. (друга таблиця першого розділу).

Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею по центру під словом «Таблиця 1.2.», яке розміщують справа. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці (Додаток 3в).

На всі таблиці мають бути посилання в тексті. При посиланні на таблицю *вперше* вказують її повний номер, а слово «Таблиця» пишуть у скороченому вигляді, наприклад: (табл. 3.2.). У *повторних* посиланнях на таблиці скорочено пишуть слово «дивись», наприклад: (див. табл. 3.2.).

Таблиці потрібно розташовувати після першої згадки їх у тексті. Якщо на сторінці немає місця, то їх необхідно розташувати на наступній сторінці у зручній для ознайомлення формі, тобто так, щоб для ознайомлення з таблицею достатньо було повернути аркуш за годинниковою стрілкою.

При переносі таблиці на наступну сторінку нумерацію колонок необхідно повторити, а над таблицею розмістити слова «Продовження таблиці 1.2.» із зазначенням її номера, наприклад: Продовження таблиці 1.2.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш, при цьому назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою у межах однієї сторінки.

Заголовки граф таблиці пишуться з великої букви, підзаголовки граф – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великої, якщо вони мають самостійне значення. Висота рядків повинна бути не меншою, ніж шрифт розміром 12. Якщо цифрові дані у рядку таблиці не наводяться, то у ньому ставиться прочерк.

Допускається розміщення великих за обсягом таблиць у додатках.

Цитування та оформлення посилань

Цитування має використовуватися у всіх випадках, коли у роботі використовуються дані, взяті зі сторонніх джерел, а не отримані або створені

безпосередньо автором. Порушення вказаних нижче правил та їх недотримання вважається **ПЛАГІАТОМ**:

- якщо чужа думка наводиться дослівно, то її слід взяти у лапки;
- якщо чужа думка наводиться не дослівно, перефразовується, то у такому разі, цитата в лапки не береться, але в квадратних дужках обов'язково ставиться посилання на джерело;
- допускається скорочення цитати, яке не призводить до викривлення думки автора. Місце скорочення має бути відзначене в цитаті квадратними дужками з трикрапкою всередині.

Цитати можуть бути з кількох речень, а можуть «вихоплювати» фрагмент фрази чи навіть одне-два слова. Їх обов'язково беруть в лапки й супроводжують посиланням на джерело. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначають трикрапкою. Водночас, слід пам'ятати, що науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст у кваліфікаційній роботі, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Якщо авторові потрібно «втрутитися» в цитату – щось пояснити чи додати – тоді використовують квадратні дужки. Якщо джерело процитовано не за публікацією чи рукописом, а за працею попередника, це також обов'язково зазначають у примітці: *Цит. за:* (далі йде назва праці, звідки запозичено цитату).

Переказуючи своїми словами чийось думку, необхідно у тексті зазначити, кому вона належить, а в примітці вказати назву й сторінку відповідної праці. Не слід зловживати надто довгими цитатами: таке цитування свідчить про невміння передавати чужі думки власними словами. Перефразовуючи, узагальнюючи чи цитуючи праці інших дослідників, автор повинен висловити власну позицію, коментар, оцінку, аналіз.

Якщо використовуються відомості з джерел документальної інформації чи з великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дається посилання.

Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [33, с. 33]).

Оформлення списку використаних джерел та літератури

Список джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ авторів (якщо авторів декілька, то прізвищем першого), а також заголовків праць. Список подається без рубрикації (розбиття) на окремі види джерел. Усі джерела пишуться тією мовою, якою вони видані. *Неприпустимим є переклад іншомовних назв видань українською мовою.* Спочатку розміщуються джерела і література, написані кирилицею, потім – написані латиницею та іншим письмом.

Оформлення літератури здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015, приклад якого наведено у Додатку 4.

Оформлення додатків

Додатки оформляються як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки. Сторінки додатків нумеруються у загальному порядку.

З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово Додаток (без знаку №) і велика літера української абетки (за винятком букв Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь), що позначає додаток. Наприклад: Додаток А, Додаток Б і т.д.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої по середині сторінки.

Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. Якщо зміст додатка не вміщується на

одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається
Продовження додатку...

Ілюстрації, таблиці і формули у додатках нумеруються у межах кожного додатка, наприклад: рис. А.1.2. – другий рисунок першого розділу додатка А; формула (В.1) – перша формула додатка В.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на її титульному аркуші під назвою роботи друкують великими буквами слово ДОДАТКИ.

Правописні та стилістичні вимоги

Матеріал магістерської роботи слід викладати грамотно, простим науковим стилем. Текст роботи не повинен містити повторів та бути перевантаженим цитатами. Наявність граматичних та стилістичних помилок можуть зіпсувати враження від роботи, незважаючи на те, якою б талановитою та оригінальною вона не була.

При написанні роботи слід зважати на вимоги сучасної української літературної мови та вимоги так званого наукового (академічного) стилю. Найхарактернішою ознакою писемної наукової мови є формально-логічний спосіб викладу матеріалу. Це знаходить своє відображення у всій системі мовних засобів.

Головна особливість наукового стилю – точне та однозначне вираження думок. Цьому слугує спеціальна лексика і термінологія. Слова у наукових текстах вживаються у своїх прямих значеннях, синонімів майже немає. Лексичні помилки, пов'язані з неправильним вибором слів, призводять до смислових спотворень й тому значно погіршують текст. Текст повинен відповідати принципу єдності термінології, тобто термінологічного одноманіття.

Науковий стиль висуває строгі правила до композиції тексту. Науковий текст відрізняє логічність та прагматичність побудови, у ньому усе підпорядковано кінцевій меті в тому числі й композиція, при цьому відкидаються емоції, багатослівність, багатозначність, підтекст. Характерною

рисую наукового тексту є формально-логічне подання матеріалу, тобто побудова викладення у формі розмірковувань та доказів. Для наукового тексту характерними є смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Науковий стиль вимагає вичерпної доказовості висунутих магістрантом положень, смислової викінченості, цілісності та зв'язності тексту.

Для вираження логічних зв'язків застосовують спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже*), заперечення (*проте, тимчасом, але, тим не менше, аж ніяк*), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, внаслідок цього, крім того, до того ж*), перехід від однієї думки до іншої (*тепер звернімося до..., розглянемо, зупинимося на..., розглянувши..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути...*), результат, висновок (*отже, значить, підсумовуючи, слід сказати...*)

Стиль роботи – це стиль безособового монологу, позбавленого емоційного та суб'єктивного забарвлення. Не прийнято використовувати займенник першої особи однини «я», точку зору автора зазвичай висловлює займенник «ми», наприклад: *«нами встановлено», «ми дійшли висновку»* тощо. Для урізноманітнення тексту, конструкції із займенником «ми» можуть замінятися неозначено-особовими реченнями; наприклад, *«для перекладу художніх текстів застосовуються різні прийоми»*. Використовуються також викладення авторської позиції від третьої особи (*«автор вважає, що...»*) та пасивний стан (*«розроблено системний підхід до проблеми»*).

Рекомендації щодо оформлення презентації

Презентація оформляється як набір слайдів, виконаних в електронному вигляді зазвичай за допомогою програми PowerPoint. Презентація слугує необхідною ілюстрацією до доповіді на захисті магістерської роботи.

Рекомендується дотриматись таких вимог:

1. Перший слайд є титульною сторінкою роботи із вказанням теми магістерської роботи, прізвищем та ініціалами магістранта, прізвищами та ініціалами наукового керівника та рецензента, року випуску.

2. Усі слайди нумеруються, окрім першого.

3. Текстова інформація на слайдах має бути короткою та чіткою. Довгі речення важко сприймаються з екрану, тому варто скоротити текст до формату лаконічних тез (довжина речення – не більше 5 слів). Розмір шрифту слід обирати не менше 16 TNR, а краще 20-22 TNR.

4. Зверху вказується заголовок слайду.

5. Варто уникати розміщення на слайді речень, які промовляє доповідач, слайд ілюструє, а не дублює доповідь.

6. Рекомендується використовувати графічні матеріали та схеми, списки і таблиці замість тексту.

7. Графіки і таблиці повинні розміщатися таким чином, щоб текст було легко читати з відстані. Якщо таблиця містить багато рядків та стовбців, а рисунки – багато дрібних деталей, вони оформлюються у роздатковий матеріал.

8. Формули повинні супроводжуватись поясненнями до використаних позначень на тому самому слайді.

9. Рекомендується використовувати різні кольорові схеми для оформлення слайдів, кольорові шрифти. Причому рекомендується використовувати темний текст на світлому фоні.

4. ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Попередня апробація магістерських робіт відбувається на студентських науково-практичних конференціях та наукових семінарах кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича. Рекомендовано також опублікувати результати дослідження у збірниках студентських наукових праць, фахових філологічних виданнях тощо.

Магістерська робота подається студентом в термін, передбачений навчальним графіком. Магістерська робота, виконана згідно з вимогами, допускається до захисту за умови: позитивного відгуку викладача – наукового керівника, позитивної рецензії рецензента [додаток 2], а також допустимого коефіцієнта текстових запозичень (визначеного відповідним програмним забезпеченням), що не містять ознак плагіату.

Відгук керівник пише в довільній формі, але рекомендовано подати коротку характеристику актуальності теми дослідження; окреслити ставлення студента до виконання роботи; оцінити самостійність та адекватність проведеного дослідження, достовірність і новизну отриманих результатів тощо. Керівник у відгуку повинен вказати на можливість допуску чи недопуску дипломної роботи до захисту. В разі негативного висновку науковий керівник детально визначає підстави та причини, що обумовили недопуск дипломної роботи до захисту.

Захист магістерської роботи проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК) у визначений наказом університету час.

Як правило, на захисті повинні бути присутніми науковий керівник, який у своєму виступі відзначає особливості, значущість, наукову цінність, самостійність виконаної роботи, та рецензент. Якщо науковий керівник або рецензент відсутні, відгук або рецензію зачитує голова або один з членів ЕК.

На захист дипломної роботи студент готує доповідь (до 10-12 хвилин), а також презентацію.

Під час захисту дипломної роботи студент повинен:

- стисло обґрунтувати вибір теми, її актуальність, мету і завдання;
- чітко сформулювати основні висновки та рекомендації;
- показати всебічне володіння матеріалом дослідження;
- продемонструвати здатність самостійно аналізувати й узагальнювати результати дослідження.

Після виступу студента заслуховують відгук наукового керівника та оцінку роботи рецензентом.

Магістру надається можливість дати пояснення щодо зауважень рецензента, дати відповіді на запитання голови, членів ЕК. Відповіді мають бути короткими (як правило з двох-трьох речень), впевненими, чіткими, конкретно відповідати на поставлене запитання.

Магістри, які виконали наукову роботу, але одержали під час захисту оцінку «незадовільно», отримують довідку встановленого Міністерством освіти і науки України зразка, їм надається право повторного захисту магістерської роботи протягом одного року

Секретар комісії із захисту магістерських робіт після захисту здає їх до бібліотеки (архіву), де вони реєструються і зберігаються у фонді магістерських робіт протягом 5 років.

Оцінка обговорюється на закритому засіданні ЕК та оголошується головою ЕК на відкритому засіданні.

Оцінка магістерської роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка враховує як рівень виконання роботи, так і захист. Висока якість виконаної магістерської роботи не є гарантією її високої оцінки. Висока оцінка керівника та рецензента може бути знижена через некваліфікований захист магістерської роботи [додаток 3].

При оцінюванні магістерської роботи ЕК бере до уваги такі фактори:

- якість змісту магістерської роботи в цілому (її творчий характер, актуальність і новизну обраної теми дослідження, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням, вміння автора аналізувати

теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих практичних рекомендацій, систематизацію одержаних результатів);

- самостійність у розробці проблеми;

- якість оформлення роботи (науковий стиль викладу, грамотність, бібліографія, ілюстративний матеріал);

- якість захисту роботи:рівень виступу здобувача (рівень володіння матеріалом дослідження,уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження,володіння культурою презентації, культура мовлення);здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;

- вчасність подання роботи, співпраця з керівником на всіх етапах;

- апробація результатів дослідження (публікації, виступи на конференціях тощо);

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асіїв Л. В. Курсова робота з українського мовознавства : Методичні вказівки до написання та вимоги до оформлення курсової роботи (для студентів II курсу філологічного факультету спеціальностей 035 Філологія (спеціальність 035.01 Українська мова та література) і 014 Середня освіта (спеціалізація 014.01 Українська мова та література). Львів, 2018. URL : <http://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/kurs-metod.pdf>
2. Волинка Г.І. Мозгова Н.Г. Методичні вказівки щодо виконання магістерської роботи. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. URL: <http://www.kph.npu.edu.ua/2010-01-31-12-48-55/43-2010-03-20-20-01-52>
3. Грабинський І. М. Бакалаврські та магістерські роботи: Методичні рекомендації до написання та основні вимоги до оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 39 с.
4. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О.Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.
5. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)
6. Коваль О.А. Підготовка та захист магістерської атестаційної роботи: методичні рекомендації до самостійної роботи для студ.магістрантів факультету соціології і права. К.: НТУУ «КПІ», 2012. 54 с.
7. Корнещук В.В. Методичні рекомендації до написання випускної кваліфікаційної роботи магістра. – 2-ге вид. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2018. – 41 с
8. Кравченко Н. К. Методи лінгвістичних досліджень. URL: <http://discourse.com.ua/lekcii/>

9. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ, 2009. 206 с.
10. Кшановський О.Ч. Методичні рекомендації до проведення спеціалізованих семінарів за спеціальністю “Перська мова та література” (Етапи проведення та правила оформлення результатів кваліфікаційного дослідження). Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 35 с.
11. Мартинюк А. П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці: навч.-метод. посібник / А. П. Мартинюк. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 40 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream>
12. Матвеева Т.С. Курсова, дипломна, магістерська робота: етапи виконання, структура, правила оформлення, норми бібліографічного опису: Методичний посібник для студентів філологічного факультету/ Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 74 с.
13. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с
14. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / О. М. Сінчук, Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська, О. В. Данілін, Д. О. Кальмус. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. – 196 с.
15. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Затверджено Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 р. Протокол № 11
16. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ, 2006. 240 с.
17. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. 4-е видання, виправлене і доповнене /

Автор-упорядник Л. А. Пономаренко. К. : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2010. 80 с.

18. Ясіновська О. Наукова робота студентів-лінгвістів : навчально-методичний посібник. Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 356 с.

Міністерство освіти науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет

Кафедра сходознавства імені
професора Ярослава Дашкевича

**ОСОБЛИВОСТІ МОДЕРНІСТСЬКИХ ОБРАЗІВ У ТВОРАХ ФОРУГ
ФАРРОХЗАД ТА МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Магістерська робота
студентки II курсу групи ФЛПм–21с
Спеціалізації 035.067 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – перська
денної форми здобуття освіти
Пундик Софії Юріївни

Науковий керівник – доц. Стельмах
М.Ю.

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу
студента II курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
спеціальності _____ східні мови та літератури
(переклад включно), перша – _____
філологічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка

на

тему:« _____

_____»

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки рукопису наукової роботи	Максимальна кількість балів	Бали
1	Актуальність проблеми, новизна результатів дослідження	10	
2	Формулювання базових понять роботи, логічність структури та її відповідність темі роботи, повнота у розкритті теми	10	
3	Обґрунтування методологічних засад роботи, науковий апарат та методи, залучені до аналізу	10	
4	Рівень використання наукової літератури, аналіз наукових джерел та теоретичні наукові результати	10	
5	Практична спрямованість результатів, включаючи кількість і якість досліджуваного фактичного матеріалу	30	
6	Аргументованість висновків, їх відповідність одержаним результатам, ступінь самостійності	10	
7	Уміння користуватися науковим апаратом (цитування, поклики, оформлення списку використаної літератури)	10	
8	Якість мовного оформлення (стиль, грамотність, логічність викладу)	5	
9	Якість технічного оформлення (дотримання технічних вимог, відповідність обсягу роботи)	5	
10	Недоліки роботи (пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-9):		
10.1			
10.2			
....			
Сума балів			

Загальний висновок _____

Рецензент _____

(підпис)

(П.І.Б., місце роботи, посада, науковий

ступінь)

_____ 20____ року

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА ОЦІНКА
 магістерської роботи
 студентки II курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
 спеціальності _____ східні мови та літератури(переклад включно), перша –

 філологічного факультету
 Львівського національного університету імені Івана Франка

прізвище, ім'я, по-батькові

на тему:

« _____ »
 _____»

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки магістерської роботи	Максимальна кількість балів	Бали
1	Загальна характеристика роботи (актуальність, новизна, логічність, розкриття теми)(відповідно до оцінки рецензента)	10	
2	Практична складова дослідження	10	
3	Практична складова дослідження	15	
4	Аргументованість висновків, самостійність	5	
5	Оформлення кваліфікаційної роботи, грамотність (відповідно до оцінки рецензента)	10	
6	Уміння стисло, послідовно, логічно викласти суть і результати дослідження, враховуючи якість презентації (за результатами захисту)	20	
7	Аргументовані відповіді на питання, уміння вести наукову дискусію, культура мовлення (за результатами захисту)	10	
8	Вчасність подання роботи на кафедру, рівень співпраці з науковим керівником	10	
9	Апробація результатів дослідження (публікації, виступи на конференціях, семінарах тощо)	10	
	Сума балів	100	100

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У
СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ з урахуванням Національного
стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Тип джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. 2-ге вид., стер. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
Два три автори	Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. Київ : Пульсари, 2004. 398 с.
Чотири і більше авторів	Сучасна українська мова / О. М. Григор'єв та ін. 3-тє вид., перероб. Київ : Либідь, 2005. 488 с
Книга без зазначення автора	Routledge handbook of international statebuilding / ed. by D. Chandler, T. D. Sisk. London : Routledge, 2013. 448 p.
Частина книги	Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. <i>Педагогіка</i> : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.
Автореферати дисертацій	Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с
Стаття в періодичному виданні	Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). <i>Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»</i> . 2018. Т. 21, № 1. С. 121—130.
Стаття в газеті	Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. <i>Голос України</i> . 2018. 20 лип. С. 10.
Електронний ресурс	Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. <i>Національний банк України</i> . URL: https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily (дата звернення: 11.06.2020).